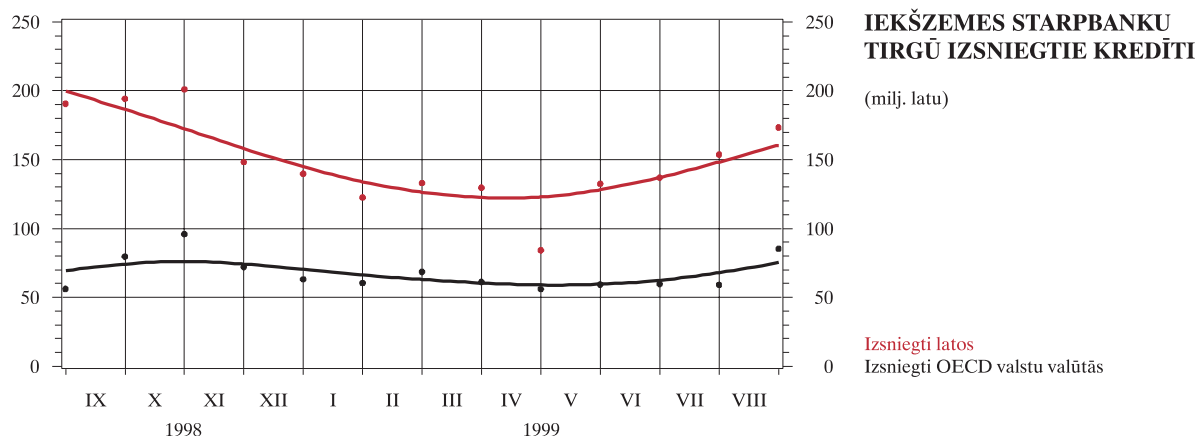

MONETĀRAIS BIĻETENS

8•1999

Augustā bija vērojams paaugstināts ārvalstu valūtas pieprasījums, tādēļ Latvijas Banka veica intervences valūtas tirgū, un neto pārdotais ārvalstu valūtas apjoms sasniedza 29.0 milj. latu. Samazinājās gan naudas bāze (par 7.2%), gan skaidrā nauda apgrozībā (par 2.0%). Lata segums ar Latvijas Bankas tirajiem ārējiem aktīviem augusta beigās joprojām pārsniedza 114%. Lai gan banku sektora likviditāte samazinājās, iekšzemes starpbanku un valdības vērtspapīru tirgus likmes turpināja kristies. Starpbanku tirgū uz nakti izsniegto (*overnight*) kredītu vidējā svērtā procentu likme saruka līdz 3.4%, Latvijas Bankas *repo* izsolēs izsniegto kredītu procentu likme – līdz 4.0%, bet valsts iekšējā aizņēmuma parādzīmju diskonta likmes – līdz 4.1–7.3%. Iekšzemes starpbanku tirgū izsniegto aizdevumu apjoms salīdzinājumā ar iepriekšējo mēnesi palielinājās par 21.4% un bija lielākais pēdējo 10 mēnešu laikā. Turpināja pieaugt iekšzemes uzņēmumiem un privātpersonām izsniegto kredītu atlikums. Banku sektora ārzemju aktīvi un ārzemju pasīvi palielinājās (attiecīgi par 5.3% un 4.1%). Būtiski saruka gan valsts konsolidētā kopbudžeta, gan valsts pamatbudžeta fiskālā deficīta pieauguma temps. Bezdarba līmenis un patēriņa cenu indekss samazinājās salīdzinājumā ar iepriekšējo mēnesi. Starptautiskā kredītreitingu aģentūra *Moody's* augusta nogalē piešķīra reitingu Baa2 Latvijas emitētajām eiroobligācijām.

Plašā nauda M2X augustā samazinājās par 2.6% (mēneša beigās – 941.9 milj. latu). Skaidrās naudas apjoms apgrozībā bez atlikumiem banku kasēs samazinājās par 3.0%, bet iekšzemes uzņēmumu un privātpersonu noguldījumu atlikums – par 2.3%. Latos veikto noguldījumu atlikums samazinājās (par 5.4%), bet ārvalstu valūtas noguldījumu atlikums pieauga (par 1.4%). Samazinājās gan pieprasījuma noguldījumu, gan termiņnoguldījumu atlikums (attiecīgi par 0.9% un 5.6%).

Nedaudz palielinājās iekšzemes uzņēmumiem un privātpersonām izsniegto īstermiņa kredītu, bet samazinājās ilgtermiņa kredītu vidējā svērtā procentu likme. Banku ieinteresētību līdzekļu piesaistē raksturoja gan latos, gan OECD valstu valūtās veikto noguldījumu vidējo svērtā procentu likmju palielināšanās par 0.1–0.6 procentu punktiem.

Banku sistēmas iekšzemes kredītu pieaugumu (par 12.2 milj. latu jeb 1.9%) joprojām noteica neto kredīta valdībai kāpums (par 9.3 milj. latu), kā arī iekšzemes uzņēmumiem un privātpersonām izsniegto kredītu atlikuma palielināšanās (par 2.9 milj. latu, t.sk. ilgtermiņa kredītu – par 7.7 milj. latu). Šādu latos izsniegto kredītu atlikums salīdzinājumā ar jūlija beigām palielinājās par 2.8%, bet ārvalstu valūtā izsniegto – samazinājās par 1.2%.

Banku pieprasījums pēc Latvijas Bankas aizdevumiem pieauga, un *repo* kredīti tika izsniegti 47.2 milj. latu, bet automātiskie lombarda kredīti – 1.4 milj. latu apjomā. Tomēr Latvijas Bankas aizdevumu bankām atlikums samazinājās. Samazinoties banku likviditātei, saruka arī Latvijas Bankas no bankām piesaistīto termiņnoguldījumu apjoms (mēneša laikā – 19.5 milj. latu; 2.5 reizes mazāk nekā jūlijā), bet termiņnoguldījumu atlikums centrālajā bankā samazinājās līdz 4.8 milj. latu.

Vienlaikus pieauga banku interese par valsts iekšējā aizņēmuma parādzīmju izsolēm, pieprasījuma un piedāvājuma koeficientam sasniedzot 2.01 (jūlijā – 1.41). Mēneša laikā notika četras 1 un 3 mēnešu, divas 6 mēnešu un viena 12 mēnešu valsts iekšējā aizņēmuma parādzīmju izsole. 1 mēneša parādzīmes tika pārdotas 2.0 milj. latu, 3 mēnešu – 2.8 milj. latu, 6 mēnešu – 4.0 milj. latu un 12 mēnešu – 8.7 milj. latu apjomā. Aproximābā esošo valsts

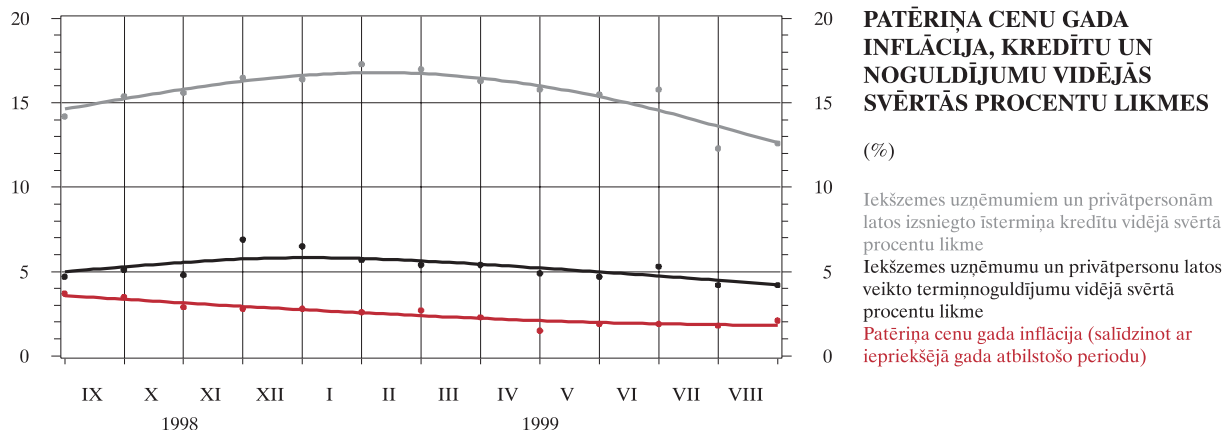
iekšējā aizņēmuma vērtspapīru kopapjoms palielinājās par 1.6% (augusta beigās – 149.5 milj. latu). 45.5% no tiem bija 2 gadu obligācijas, 34.8% – 12 mēnešu un 12.8% – 6 mēnešu parādzīmes.

Sākot ar augustu, Latvijas Banka valūtas mijmaiņas (*swap*) darījumu izsoles organizēja tikai reizi nedēļā, un tajās izsniegto līdzekļu apjoms salīdzinājumā ar jūliju samazinājās līdz 5.1 milj. latu, bet kopējais šādu līdzekļu atlikums saruka līdz 23.3 milj. latu.

Augustā pasaules valūtas tirgū visvairāk svārstījās Japānas jenas kurss. Japānas pozitīvie makroekonomiskie rādītāji nodrošināja stabilu Japānas uzņēmumu akciju pieprasījumu, izraisot jenas vērtības pieaugumu. Augusta pirmajā pusē šīs valūtas pieprasījumu negatīvi ietekmēja iespēja, ka Japānas centrālā banka varētu veikt intervences valūtas tirgū, tā novēršot pārāk strauju jenas vērtības kāpumu, kas nelabvēlīgi ietekmētu valsts eksporta iespējas un kavētu tautsaimniecības atveseļošanos. Augusta nogalē ieguldītāji pārliecinājās, ka intervences valūtas tirgū netiks veiktas, jo ASV Federālo rezervju sistēmas vadība neizmantoja iespēju šajā jomā sadarboties ar Japānas centrālo banku, lai paaugstinātu ASV dolāra kursu un samazinātu Japānas jenas vērtību. Tādēļ jenas kurss attiecībā pret ASV dolāru augusta beigās bija visaugstākais pēdējo septiņu mēnešu laikā. Pēc straujā vērtības kāpuma jūlijā eiro kurss attiecībā pret ASV dolāru augustā nedaudz (par 1.6%) samazinājās. Kritumu ietekmēja ASV Federālo rezervju sistēmas vadības lēmums paaugstināt procentu likmes, kā arī politiskā nestabilitāte NVS reģionā, ar kuru ES valstīm ir ciešāka ekonomiskā sadarbība nekā ASV un Japānai. Attiecībā pret latu augustā ASV dolāra kurss samazinājās par 0.2%, Lielbritānijas sterliņu mārciņas – par 0.6%, eiro, Vācijas markas un Francijas franka – par 2.0%, bet Japānas jenas kurss palielinājās par 3.9%.

Salīdzinājumā ar jūliju patēriņa cenu indekss samazinājās par 0.2%. Gada inflācija augustā bija 2.1% (1999. gada pirmajos astoņos mēnešos inflācija bija 1.2%). Patēriņa cenu indeksu augustā visvairāk ietekmēja sezonāls dārzenų un kartupeļu cenu samazinājums (par 17.3%). Patēriņa cenu līmeni paaugstināja degvielas cenu kāpums (par 4.7%). Preču cenas samazinājās par 0.3%, bet pakalpojumu cenas pieauga par 0.2%. Ražotāju cenu indekss salīdzinājumā ar iepriekšējo mēnesi nemainījās, bet salīdzinājumā ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu samazinājās par 5.0%.

Augustā sabiedriskajā sektorā (bez sabiedriskajām un reliģiskajām organizācijām) strādājošo mēneša vidējā bruto darba samaksa salīdzinājumā ar jūliju samazinājās par 3.0% un bija Ls 155.84. Salīdzinājumā ar iepriekšējā gada augustu šajā sektorā nodarbināto mēneša vidējā bruto darba samaksa palielinājās par 8.6% un strādājošo pirkspēja pieauga par 6.4%.

	1999	
	VII	VIII
Rūpniecības produkcijas fiziskā apjoma indeksa pārmaiņas (salīdzinot ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu; %)	-9.4	*
Patēriņa cenu indeksa pārmaiņas		
Mēneša (%)	-0.9	-0.2
Gada (%)	1.8	2.1
Reģistrēto bezdarbnieku skaits perioda beigās	119 219	117 636
Bezdarba līmenis (% no ekonomiski aktīvo iedzīvotāju skaita)	9.9	9.8
Valsts pamatbudžeta fiskālā balance (milj. latu)	-57.2	-59.6
Ārējā tirdzniecība (milj. latu)		
Eksports	81.8	*
Imports	141.8	*
Balance	-60.0	*

MAKROEKONOMISKIE RĀDĪTĀJI

* Datu vēl nav.

Avots: LR Centrālās statistikas pārvaldes dati.

MONETĀRIE RĀDĪTĀJI

(perioda beigās; milj. latu)
(perioda beigās; milj. ASV dolāru)*

	1999	
	VII	VIII
Banku sistēma		
M2X	966.6	941.9
Skaidrā nauda apgrozībā (bez atlikumiem banku kasēs)	366.7	355.6
Iekšzemes uzņēmumu un privātpersonu noguldījumi	600.0	586.3
Pieprasījuma noguldījumi	422.9	419.2
Termiņnoguldījumi	177.0	167.1
M2D	691.0	662.4
Tīrie ārējie aktīvi	469.2	437.6
Tīrie iekšējie aktīvi	497.4	504.2
Kredīti iekšzemes uzņēmumiem un privātpersonām	601.7	604.6
Īstermiņa kredīti	186.2	181.4
Ilgtermiņa kredīti	415.5	423.2
Kredīts valdībai (neto)	28.3	37.6
Latvijas Banka		
M0	481.7	447.2
Skaidrā nauda apgrozībā	401.4	393.4
Noguldījumi Latvijas Bankā latos	78.2	49.8
Noguldījumi Latvijas Bankā ārvalstu valūtā	2.1	4.0
Tīrie ārējie aktīvi	549.5	511.8
Tīrie iekšējie aktīvi	-67.8	-64.6
Kredīti	16.2	21.4
Bankām	38.1	36.3
Valdībai (neto)	-21.9	-15.0
Pārējie aktīvi (neto)	-84.1	-86.0
Ārējās rezerves*	942.82	877.57
Zelts	63.51	63.26
Speciālās aizņēmuma tiesības	0.97	0.44
Rezerves pozīcija Starptautiskajā Valūtas fondā	0.01	0.01
Ārvalstu konvertējamās valūtas	878.33	813.86

PROCENTU LIKMES UN LATVIJAS BANKAS NOTEIKTIE ĀRVALSTU VALŪTU KURSI

	1999	
	VII	VIII
Latos izsniegto iekšzemes starpbanku kredītu vidējā svērtā procentu likme	3.8	3.5
Iekšzemes uzņēmumiem un privātpersonām izsniegto kredītu procentu likmes		
Īstermiņa kredīti (izsniegti latos)	12.3	12.6
Īstermiņa kredīti (izsniegti OECD valstu valūtās)	12.9	13.1
Ilgtermiņa kredīti (izsniegti latos)	12.3	11.9
Ilgtermiņa kredīti (izsniegti OECD valstu valūtās)	11.6	11.5
No iekšzemes uzņēmumiem un privātpersonām piesaistīto noguldījumu procentu likmes		
Pieprasījuma noguldījumi (veikti latos)	1.6	1.6
Pieprasījuma noguldījumi (veikti OECD valstu valūtās)	0.7	0.8
Īstermiņa noguldījumi (veikti latos)	4.1	4.2
Īstermiņa noguldījumi (veikti OECD valstu valūtās)	4.2	4.4
Ilgtermiņa noguldījumi (veikti latos)	6.0	6.6
Ilgtermiņa noguldījumi (veikti OECD valstu valūtās)	6.0	6.5
Latvijas Bankas refinansēšanas likme (perioda beigās; %)	4.0	4.0
Ārvalstu valūtu kursi (perioda beigās)		
Ls pret USD	0.5880	0.5870
Ls pret DEM	0.3206	0.3143
Ls pret GBP	0.9390	0.9330
Ls pret FRF	0.0956	0.0937
Ls pret 100 JPY	0.5090	0.5290
Ls pret EUR	0.6271	0.6147

Bezdarba līmenis trešo mēnesi pēc kārtas samazinājās un augusta beigās bija 9.8% no ekonomiski aktīvo iedzīvotāju skaita. Augstākais bezdarba līmenis bija Rēzeknes rajonā (28.7%), bet zemākais – Rīgā (5.4%).

Latvijas ostās saņemto un no tām nosūtīto kravu apjoms salīdzinājumā ar iepriekšējā gada augustu samazinājās par 17.3% (t.sk. Ventspils ostā – par 4.4%). Samazinājās arī pa cauruļvadiem transportētās naftas (par 19.2%) un naftas produktu (par 3.4%) apjoms. Dzelzceļa pārvadājumu apjoms bija par 12.2% mazāks nekā iepriekšējā gada atbilstošajā periodā.

Latvijas Republikas Centrālā statistikas pārvalde apkopojusi datus par rūpniecības un tirdzniecības attīstību 1999. gada jūlijā. Salīdzinājumā ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu rūpniecības produkcijas fiziskā apjoma indekss samazinājies par 9.4% (jūnijā – par 14.5%), bet salīdzinājumā ar iepriekšējo mēnesi – palielinājies par 1.0%. Mazumtirdzniecības apgrozījums jūlijā salīdzinājumā ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu un 1999. gada jūniju pieaudzis attiecīgi par 0.3% un 2.7%.

	1999	
	VII	VIII
Banku rezerves	111.6	88.3
Nacionālā valūta banku kasēs	34.7	37.8
Noguldījumi Latvijas Bankā	76.8	50.5
Ārzemju aktīvi	789.2	830.9
Ārvalstu valūta banku kasēs	27.3	28.7
Prasības pret ārvalstu bankām	316.5	359.1
Prasības pret ārvalstu nebankām	328.5	323.0
Pārējie aktīvi	116.9	120.1
Prasības pret centrālo valdību (neto)	81.9	84.7
Prasības pret pašvaldībām (neto)	-31.7	-32.1
Prasības pret valsts uzņēmumiem	33.4	36.5
Prasības pret privātuzņēmumiem	500.6	497.8
Prasības pret privātpersonām	79.3	82.1
Neklasificētie aktīvi	154.1	168.5
Pamatlīdzekļi	93.0	93.2
Nauda ceļā	4.2	6.7
Pārējie aktīvi	35.1	36.1
Prasības pret iekšzemes kredītiestādēm (t.sk. ieguldījumi)	21.9	32.5
AKTĪVI PAVISAM	1 718.4	1 756.6
Pieprasījuma noguldījumi	237.7	236.3
Valsts uzņēmumu	30.7	28.1
Privātuzņēmumu	128.7	131.1
Privātpersonu	78.3	77.2
Termiņnoguldījumi	86.6	70.5
Valsts uzņēmumu	14.3	8.6
Privātuzņēmumu	33.1	24.2
Privātpersonu	39.2	37.8
Rezidentu noguldījumi ārvalstu valūtā	275.6	279.5
Valsts uzņēmumu	20.7	19.3
Privātuzņēmumu	134.1	137.4
Privātpersonu	120.9	122.8
Tranzītfondi	18.3	18.4
Ārzemju pasīvi	869.5	905.1
Saistības pret ārvalstu bankām	174.5	179.7
Saistības pret ārvalstu nebankām	427.1	442.9
Kapitāls un rezerves	131.0	131.5
Pārējie pasīvi (t.sk. pakārtotās saistības)	137.0	151.0
Saistības pret Latvijas Banku	41.0	39.3
Parāda vērtspapīri	3.1	3.2
Kapitāls un rezerves	4.0	0.7
Uzkrājumi parādiem un saistībām	87.9	91.1
Neklasificētie pasīvi	94.6	112.6
Nauda ceļā	37.8	37.8
Pārējie pasīvi (t.sk. pakārtotās saistības)	40.1	47.6
Saistības pret iekšzemes kredītiestādēm	16.7	27.3
PASĪVI PAVISAM	1 718.4	1 756.6

KREDĪTIESTĀŽU KOPSAVILKUMA BILANCE

(perioda beigās; milj. latu)

© Latvijas Banka, 1999

Pārpublicējot obligāta avota norāde.
Reģistrācijas apliecība Nr. 1718

Latvijas Banka
K. Valdemāra ielā 2a, Rīgā, LV-1050
Tālrunis: 702 2300 Fakss: 702 2420
<http://www.bank.lv>

Latvijas banku sistēmas un Latvijas Bankas monetāro rādītāju, kā arī starptautisko rezervju raksturlielumu publicēšanas datumi ir atrodami Starptautiskā Valūtas fonda Datu izplatīšanas standartu biļetena padomes Internet lappusē (<http://dsbb.imf.org>).
Šie dati visagrāk tiek publicēti Latvijas Bankas Internet lappusē (http://www.bank.lv/FinancialData/Latvian/index_LB.html).